

Konspekt lekcji wychowawczej dla klas 4-6 szkół podstawowych

Temat: Jak chronić naszych dziadków i babcie przed oszustwami – kampania społeczna "Ustal z babcią Hasło"

Czas trwania: 45 minut

Cel główny: rozwinąć u uczniów świadomość zagrożeń, jakie czyhają na osoby starsze, oraz nauczyć ich odpowiedzialności za bezpieczeństwo bliskich w codziennym życiu. Przekazanie wiedzy na temat ataków socjotechnicznych oraz wskazówek, jak nie dać się zmanipulować i jak reagować, gdy stajemy się celem ataku.

Cele szczegółowe:

- uczniowie potrafią wytłumaczyć, czym są oszustwa telefoniczne i jak działają,
- rozpoznają sytuacje potencjalnego zagrożenia dla seniorów,
- wiedzą, jak pomóc dziadkom unikać takich sytuacji,
- potrafią zaproponować konkretne rozwiązania i zasady bezpieczeństwa,
- rozwijają empatię, komunikatywność i umiejętność współpracy.

Przebieg lekcji:

1. **Wprowadzenie (5 min)**
Rozmowa otwierająca: uczniowie dzielą się historiami o swoich dziadkach i babciach – co z nimi robią, dlaczego są dla nich ważni. Pytanie wprowadzające: "Czy Wasi dziadkowie korzystają z telefonu lub Internetu?"
2. **Pogadanka (10 min)**
Nauczyciel opowiada historię **oszustwa „na wnuczkę” lub podszywania się przez AI** – na poziomie zrozumiałym, ale bardziej realistycznym. Uczniowie analizują, co się wydarzyło i dlaczego. Następnie nauczyciel **prezentuje zadanie** przygotowane do pogłębienia wiedzy na temat **Ataku phishingowego**.
3. **Dyskusja (5 min)**
Co mogą zrobić dzieci, żeby pomóc swoim dziadkom? Czy można się z nimi umówić na specjalne hasło lub zasadę bezpieczeństwa? Jak rozmawiać z dorosłymi o takich sprawach?
4. **Praca w grupach (15 min)**
Uczniowie **wykonują zadanie związane z analizą treści fałszywych e-maili**, a potem **opracowują i zapisują 3 przykładowe hasła bezpieczeństwa**, jakie mogłyby ustalić ze swoimi dziadkami. Każda grupa przedstawia swoje pomysły.
5. **Podsumowanie (10 min)**
Nauczyciel prezentuje zbiór zasadach ochrony przed atakami Phishingowymi, a następnie zachęca uczniów do rozmowy z dziadkami lub dowolną osobą starszą na temat bezpieczeństwa i podarowania im autorskiej naklejki na telefon, tablet lub laptop, która w awaryjnych sytuacjach przypomni im żeby powstrzymać się od natychmiastowego działania, gdy otrzymają podejrzaną wiadomość e-mail lub odbiorą telefon będący potencjalną próbą ataku phishingowego. **Klasa wspólnie z nauczycielem rozwiązuje krzyżówkę online, a następnie Dyrektor Szkoły przesyła zestawienie odgadniętych przez ¾ klas IV-VI funkcjonujących w danej szkole klas haseł (kampanii) do 31 marca 2026 r. na adres: ustalhaslo@malopolska.uw.gov.pl, dzięki czemu Szkoła zostanie umieszczona na mapie zwycięzców kampanii „Ustal z babcią Hasło”.**

Materiały:

- Materiał opracowany przez Kuratorium Oświaty w Krakowie we współpracy z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie [**zakładka na stronie Kuratorium Oświaty w Krakowie - Kampania społeczna „Ustal z Babcią Hasło”**],
- Frankiewicz B. (red.), (2024), „#Halo! Tu cyberbezpieczny Senior”, Warszawa: Państwowy Instytut Badawczy NASK [źródło: <https://tiny.pl/ztf4xvpwx>],
- Fundacja Digital Poland, (2023), „Nowoczesny senior w cyfrowym świecie”, wyd. IV, Warszawa: Fundacja Digital Poland [źródło: <https://tiny.pl/pngs4ks4z>],
- Gańko K., Kania D., Troszczyńska-Roszczyk E., (2022), „ABC cyberbezpieczeństwa”, Warszawa: Państwowy Instytut Badawczy NASK [źródło: <https://tiny.pl/bds4txwq>],
- ebook-sekurak-bezpieczenstwo-2022 [źródło: <https://tiny.pl/psd1bh9fj>],
- Ministerstwo Cyfryzacji, (2020), „Metoda na..., czyli metody oszustw w sieci, na które trzeba uważać” [źródło: <https://tiny.pl/3h441sdf9>],
- Strona <https://cert.pl/>
- arkusze papieru, kredki, flamastry.

